

HYBRIDE TECH DOCENTEN

**BRAINPORT
EINDHOVEN**

MAAK KENNIS MET DE HYBRIDE TECH DOCENT

Denk even terug aan de tijd toen je nog scholier was, of student. Iedere week dezelfde docenten voor je neus. Sommigen waren inspirerend, anderen minder. Hoe had je het gevonden als naast die vertrouwde gezichten iemand voor de klas was komen staan die werkte binnen het vakgebied dat jij écht interessant vond? Iemand die recht uit de praktijk kwam?

Dankzij de pilot Hybride Tech Docenten, die van de grond is gekomen met de inzet van bedrijven en onderwijsinstellingen uit de Brainportregio, is dat nu realiteit. In totaal hebben de afgelopen jaren tientallen IT- en techprofessionals voor de klas gestaan, of dat nu een middelbare school is, een mbo, hbo of universiteit. Deze zogeheten hybride tech docenten zijn vakmensen die graag hun kennis delen met jongeren.

Kennis overdragen

Brainport Eindhoven kreeg signalen dat er bij verschillende techbedrijven mensen rondliepen die hun kennis graag aan jongeren wilden overdragen. Maar hun huidige baan opzeggen, dat liever niet. Tegelijk bleken onderwijsinstellingen behoefte te hebben aan mensen uit de praktijk. Maar hoe breng je die partijen bij elkaar? En hoe zorg je dat hun wensen op elkaar aansluiten?

Om antwoord te geven op deze vragen is het project Hybride Tech Docenten in het leven geroepen. Het doel? Vraag en aanbod bij elkaar brengen. Dat gebeurt met hulp van zogeheten matchers. Dankzij hun kennis van het onderwijs en hun enorme netwerk zorgen ze voor maatwerk.

Vraag en aanbod

Hoe werkt het? Heel simpel. Potentiële docenten, bedrijven en onderwijsinstellingen kunnen zich melden bij de matchers. Zij brengen in kaart waar behoefte aan is en zorgen ervoor dat vraag en aanbod op elkaar aansluiten. Zo komt de docent terecht op een plek waar hij zijn ei kwijt kan, krijgt de school er een docent bij die past in de organisatie en wordt rekening gehouden met de belangen van het bedrijf dat mensen 'uitleent'.

In deze folder zoomen we verder in op dit project, met verhalen uit de praktijk. Ook delen we onderzoeksresultaten: wat levert het op? Wat hebben we tot nu toe van deze pilot geleerd?

Thomas van Waesberge is namens Brainport Eindhoven projectleider van het project Hybride Tech Docenten.

'Brainport doet veel meer dan zorgen voor optimale omstandigheden voor techbedrijven. We willen dat de hele Brainportregio meelift op de economische ontwikkelingen. Met het project Hybride Tech Docenten slaan we drie vliegen in een klap. We helpen scholen en studenten aan geïnspireerde tech docenten die rechtstreeks uit de praktijk komen. Daarnaast geven we tech professionals nieuwe uitdagingen en inspiratie. Als laatste stimuleren we bedrijven om werknemers interessante secundaire arbeidsvoorwaarden te bieden.'

‘HET BELANGRIJKSTE IS DAT SCHOLEN EN DOCENTEN ER GELUKKIG VAN WORDEN’

Simone van der Velde en Henk Versluis zijn de matchers, een centrale schakel binnen het project Hybride Tech Docenten. Zij koppelen techprofessionals die overwegen om voor de klas te gaan staan, aan onderwijsinstellingen en vice versa. Zelf combineren ze hun werk als matcher met een baan als docentopleider bij Fontys.

Simone van der Velde is vanaf 2019 betrokken bij het project. ‘Henk en ik hadden al een groot netwerk in de onderwijswereld.’ In het begin aarzelde ze. ‘Ik dacht: gaan ze iemand zonder onderwijsbevoegdheid voor de klas zetten? Maar ik ben steeds enthousiaster geworden. Sommige hybride tech docenten geven inderdaad klassikaal onderwijs, anderen doen projecten, bijvoorbeeld over robotica. Of ze helpen een groepje dat extra uitdaging nodig heeft.’ Simone is wel nog steeds sceptisch over de term ‘hybride tech docent’. ‘Ik zou liever spreken van hybride expert.’

Achter de wens om les te gaan geven, zit vaak een ontwikkelvraag, heeft Simone gemerkt. ‘De hybride docenten willen iets leren, bijvoorbeeld spreken voor een groep. Als bedrijven hun werknemers deze kans geven, dragen ze bij aan hun werkgebruik.’

Er zijn de afgelopen jaren veel succesvolle matches gemaakt. ‘Maar het belangrijkste is dat docenten en scholen er gelukkig van worden. Henk en ik hebben ook veel bijgeleerd. We boden eerst een cursus EHBO, Eerste Hulp bij Onderwijs, maar veel mensen zaten daar niet op te wachten. Persoonlijke begeleiding werkt veel beter.’

Henk Versluis heeft gemerkt dat de hybride docenten veel ontzag hebben voor het vak van leraar. ‘Ze vinden lesgeven vaak heel spannend. Ze willen echt niet alleen de krenten uit de pap halen, iets waar sommige scholen bang voor waren.’

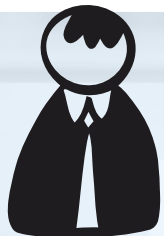
Henk heeft wel gemerkt dat een goede begeleiding van de hybride docenten essentieel is. ‘Als je iemand voor de leeuwen gooit, zo van: hier is een klas, succes ermee, dat is niet optimaal. We adviseren altijd om een buddy-docent aan te wijzen.’

Een succesvol docentschap is ook in het belang van de werkgever. ‘De expert is een ambassadeur van het bedrijf en de technieksector. Je zit midden in de visvijver voor nieuw personeel.’

De meeste matches lopen heel goed. ‘Als ik een voorbeeld moet geven denk ik meteen aan de docenten die bij ROC ter Aa met studenten aan de slag gingen om een blikjesmachine te maken. Dat liep als een trein. Maar ik heb bijvoorbeeld ook een docent scheikunde gekoppeld aan de MBO-opleiding SintLucas in Boxtel. Zijn aanstelling is al een paar keer verlengd.’

FACTSHEET

Totale aantal
**hybride
docenten:**
164

Totale aantal
contracten
(2020-2023):
251

Hybride docenten
afkomstig van meer dan
50 bedrijven

Ca 30% van de
eerste matches
gaat via de
matchers

Actief op meer dan **22 scholen en
onderwijsinstellingen** in de regio
Noord-Brabant

**Top 3 van wat de hybride
docenten het fijnst vonden
aan hun werk:**

- Leerlingen/studenten helpen het beste uit zichzelf te halen
- Leerlingen/studenten in contact brengen met de praktijk
- Afwisseling in werkzaamheden

Goed voor totaal
meer dan **35.000 uur**
aan contracten

Ellen Koop

Sandra Janssen

Ellen Koop en Sandra Janssen, onderzoekers bij Fontys Hogescholen

HET VERHAAL ACHTER DE CIJFERS

Overall in het land staan hybride docenten voor de klas. Een interessant fenomeen, vonden Fontys-onderzoekers Ellen Koop en Sandra Janssen. 'Binnen Fontys was er voor 2020 al wat onderzoek gedaan naar dit fenomeen. Toen Brainport Eindhoven met deze pilot begon wilden ze graag in kaart brengen wat deelnemers ervan vonden, wat goed ging en wat niet. Daarom hebben ze ons benaderd', vertelt Ellen Koop.

Fontys ontwikkelde samen met Brainport Development de Hybride Tech Docenten-monitor, die bestaat uit twee vragenlijsten. Mensen die interesse hadden in hybride docentschap kregen vragen voorgelegd als: waarom wil je dit? Wat verwacht je? Wat is je achtergrond? Na afloop van hun detachering werden ook deelnemers ondervraagd. Zij kregen vragen als: waar liep je tegenaan? Hoe werd je begeleid? Had je toegevoegde waarde?

Online dashboard

Ellen: 'Van 70 mensen hebben we de verwachtingen verzameld, van 50 de ervaringen achteraf.' Dat leverde heel veel waardevolle informatie op, die verwerkt is in een online dashboard. Zo kun je bijvoorbeeld specifiek zoeken op de ervaringen van docenten in het hoger onderwijs.

Daarna gingen de onderzoekers nog wat meer de diepte in, voor het verhaal achter

de cijfers. 'In 2021 zijn we gestart met het interviewen van betrokkenen. We ondervroegen enkele hybride docenten plus het hele netwerk er omheen. Leidinggevendenden, collega's, teamleiders, HRM'ers en studenten. Die casussen leveren een heleboel data op die we nu aan het analyseren zijn. We coderen alles, zodat de resultaten te vergelijken zijn', legt Sandra uit.

Definitieve resultaten

In de loop van 2023 zijn de definitieve resultaten van het onderzoek bekend. Het onderzoek leidt tot een wetenschappelijk artikel, maar ook tot een brochure met informatie en een toolbox om verder aan de slag te gaan met het hybride docentschap. 'Die is er voor iedereen die meer wil weten over dit onderwerp. Zowel potentiële docenten als bedrijven en onderwijsinstellingen.'

Hybride docent Fulco Verheul:

‘IK HEB ALLE KANSEN GEHAD, NU WIL IK WAT TERUGGEVEN’

Het tekort aan techniekdocenten was voor Fulco Verheul de motivatie om voor de klas te gaan staan. De commercieel technisch directeur bij Elektrotechnisch Ingenieursbureau Van Mierlo in Eindhoven geeft les op het Summa College in Eindhoven.

Drie uur per week is Fulco actief als hybride docent wiskunde en klimaattechniek aan de deeltijdopleiding Installatietechniek. ‘Bij Van Mierlo doen we niks met verwarmingssystemen. Maar van huis uit ben ik natuurkundige, dus ik heb genoeg kennis in huis om die lessen te kunnen geven.’

Bevoorrechte positie

Hij heeft gemerkt dat hij het heel leuk vindt om kennis over te dragen. ‘Het is mooi om te zien hoe mensen die iets eerst moeilijk vinden het door mijn uitleg wel begrijpen.’ Daarnaast wil hij een bijdrage leveren aan de maatschappij. ‘Ik realiseer me heel goed dat ik een bevoorrechte positie heb. Ik heb altijd alle kansen gehad. Het is nu tijd om iets terug te geven.’

Ook het bedrijf Van Mierlo heeft baat bij zijn docentschap, denkt hij. ‘Wij willen graag onze

banden met onderwijsinstellingen aanhalen, om studenten binnen te halen voor stages, afstuderen, of als werknemer. We zitten te springen om goede technici.’

Bron van kennis

Fulco zou iedereen adviseren om hybride docent te worden. ‘Het is heel motiverend om anderen iets bij te brengen. Veel mensen die in de techniek werken realiseren zich niet dat ze een enorme bron van kennis zijn.’

Fulco geeft les in het volwassenenonderwijs, de meeste van zijn studenten zijn tussen de 20 en 30 jaar oud. ‘Ze noemen me vaak meneer, terwijl ze net zo goed mijn collega zouden kunnen zijn. En als ik dan zeg: noem me gewoon Fulco, dan zeggen ze ‘meneer Fulco’. Heel grappig!’

Het inzetten van hybride tech docenten in het onderwijs begint bij drie ingrediënten:

- Techprofessionals die les willen geven
- Bedrijven die hun mensen willen uitlenen
- Onderwijsinstellingen die een tech-professional les willen laten geven

De matchers zorgen voor een geslaagde combinatie van ingrediënten: ze zoeken de docent die bij de school past, en andersom. En ze weten bij welke bedrijven ze kunnen aankloppen als ze iemand zoeken.

ZONDER DE JUISTE INGREDIËNTEN GEEN GOEDE MATCH

Het komen tot een goede match tussen een school en een hybride docent is te vergelijken met het maken van een heerlijke ijscoupe. Voor allebei heb je de juiste ingrediënten nodig én professionals die van de onderdelen een mooi geheel maken. Bij een ijscoupe gaat het om een ijscoman die fruit, saus en ijs kiest die perfect bij elkaar smaken en ze daarna samen in een mooie coupe doet. In het geval van het project Hybride Tech Docenten zijn het de matchers die de juiste partijen aan elkaar koppelen. Want als de combinatie goed is, wordt iedereen daar blij van!

De juiste combinatie van ingrediënten leidt tot een geslaagd resultaat. De docent heeft plezier in zijn werk, het onderwijs krijgt een welkome impuls en bedrijven zijn blij met hun tevreden werknemers.

‘ONZE MENSEN VINDEN HET EEN VERRIJKING’

Lotte Geertsen, directeur van het Entrepreneurial Lab bij technisch consultancybedrijf TMC in Eindhoven, is vanaf het begin bij het project Hybride Tech Docenten betrokken. Vanuit TMC hebben al heel wat werkondernemers de stap naar het onderwijs gezet.

‘Bij ons werken hoogopgeleide tech profs die bij allerlei klanten nieuwe technieken, producten en processen helpen ontwikkelen. Het zijn ondernemende mensen die hun kennis graag delen. Toen we hoorden van een onderzoek waaruit bleek dat veel tech professionals een bijdrage aan het onderwijs willen leveren, heb ik intern een onderzoekje gedaan. De respons was overweldigend. Toen zijn we gewoon begonnen. Onze mensen zijn niet bang voor een experiment.’

Niet alle onderwijsinstellingen stonden direct te springen. ‘We hebben ze wel moeten overtuigen van onze intenties. Daar kwam bij dat sommige scholen bang waren dat het te duur zou worden. Meestal konden we die twijfel al na een eerste overleg wegnemen. We doen het écht uit maatschappelijk oogpunt. En over de kosten? We hanteren een maatschappelijk tarief. Onze klanten betalen écht heel andere bedragen.’ Ondanks het enthousiasme was het voor de kersverse hybride docenten in het begin ook even aftasten. ‘Dat zat ‘m met name in het cultuurverschil tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. Onze ervaring is dat een buddy binnen de onderwijsorganisatie enorm goed helpt.’

De eerste reacties zijn heel positief. ‘De TMC’ers vinden het lesgeven een verrijking.’ Ze geeft een voorbeeld van een succesverhaal. ‘Niels gaf tweedejaars bij Fontys les en werkte tegelijkertijd vanuit TMC bij Bosch. Iedere week nam hij vers casemateriaal mee naar zijn studenten. Hij is een jonge gast en kan daardoor een rolmodel zijn.’

De klanten van TMC reageren ook positief. ‘Ondanks dat onze werkondernemers, zoals we ze bij TMC noemen, soms tijdelijk minder beschikbaar zijn, zien ze écht de meerwaarde van dit project. Hybride tech docenten zijn een visitekaartje voor de sector en daar profiteren zij uiteindelijk ook van. Het technische bedrijfsleven heeft de jongens en meiden die we les geven later hard nodig.’

SAMEN OP
ONTDEKKINGSREIS

Lotte Geertsen

Bart-Jan van Lierop, leidinggevende bij Fontys Mechatronica:

‘HYBRIDE DOCENTEN ZIJN ONZE NAALD IN DE HOOIBERG’

‘Ik werkte al met hybride tech docenten voordat dit project bestond. We hebben hier op de opleiding vaak mensen nodig met heel specifieke kennis, dat is soms zoeken naar een naald in de hooiberg. Dat loste ik op door mensen uit het bedrijfsleven binnen te halen.’

Inmiddels zijn 10 van de 50 docenten bij Mechatronica hybride. ‘Ze doen hier van alles, van coachen, projectonderzoek en afstudeerbegeleiding tot ontwikkeling van nieuw lesmateriaal. Ik zie dat onze hybride docenten een enorme groei doormaken. Ze werken vaak in Research & Development, zijn heel goed in wat ze doen, maar ontwikkelen hier skills die hen helpen het volgende stapje in hun carrière te zetten. Ze ontwikkelen nieuwe competenties: mensen coachen, spreken voor een groep, omgaan met lastige situaties.’

Geen bedreiging, maar een kans

Een goede begeleiding is belangrijk. ‘We bieden maatwerk. Je krijgt hier altijd een buddy, we gooien je niet in het diepe. We kennen de valkuilen van het lesgeven.’ De vaste docenten zijn blij met hun hybride collega’s. ‘Zij zien hen niet als bedreiging maar als een kans, ze zien de meerwaarde. Ze beseffen dat wij ook veel van hen leren.’ De mechatronica-studenten zijn ook blij met de docenten. ‘Ze zeggen: eindelijk iemand uit het bedrijfsleven. Niet beseffende dat de vaste docenten dat ook zijn.’

Kweekvijver

Bart-Jan ziet de inzet van hybride tech docenten ook als een geweldige kans voor het bedrijfsleven. ‘Niemand van de studenten kent ALTEN, DEMCON of TMC écht. Je kunt zoeken naar afstudeerders of stagiairs, zie het als een kweekvijver.’

Van toegevoegde waarde

Wat Bart-Jan betreft zijn de hybride tech docenten een blijvertje. ‘Niet alleen de docenten zelf leren hier veel van, ook voor de onderwijsinstellingen en de studenten is deze manier van werken van toegevoegde waarde.’

WAT VINDEN STUDENTEN?

Hamza, student Summa College over hybride docent Erwin:

‘De ervaringen van onze docent uit de praktijk worden gebruikt in de theorie.’

Lucas, leerling Helder havo-vwo Eindhoven over hybride docent Michiel:

‘Wat onze docent vooral kan brengen is laten zien hoe het later in het bedrijfsleven gaat.’

Jan-Teus van de Kamp, student PTH (Fontys) over hybride docent Pieter:

‘De lessen waren heel prettig omdat hij veel voorbeelden uit de praktijk kon geven. En grappig dat hij zonder onderwijservaring voor ons, docenten in opleiding, kwam te staan.’

ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT

In Brainport werken we aan de ontwikkeling en groei van het onderwijs en de arbeidsmarkt in onze regio. Dit doen we met een aantal projecten en programma's, voor verschillende doelgroepen en altijd vanuit maatschappelijke relevante onderwerpen en thema's. Eén van deze projecten is de Hybride Tech Docent.

In 2020 is, in samenwerking met provincie Noord-Brabant en Techniepact, de pilot Hybride Tech Docenten gestart. De afgelopen drie jaar is een groot aantal concrete verbindingen tussen onderwijs en bedrijfsleven tot stand gebracht. Meer dan 160 hybride docenten, afkomstig van ruim 50 bedrijven, hebben zich ingezet voor het onderwijs in de Brainportregio.

Door de inzet van hybride docenten staan onderwijsinstellingen in nauw contact met het bedrijfsleven. Deze samenwerking draagt bij aan het doel om jongeren de best mogelijke kansen te bieden en hen goed voor te bereiden op hun leven na de schoolbanken.

Een inspirerende manier om te ervaren dat de Brainportregio eindeloos veel kansen biedt om te groeien en jezelf te blijven ontwikkelen.

Heb je een vraag namens een bedrijf of onderwijsinstelling?

Mail: t.vanwaesberge@brainportdevelopment.nl

Wil je zelf aan de slag als hybride docent?

De matchers Henk Versluis h.versluis@brainportdevelopment.nl en
Simone van der Velde s.vandervelde@brainportdevelopment.nl
helpen je verder.

**BRAINPORT
EINDHOVEN**